

Goutum Lykwei 3

QuickScan

JM ecologie b.v., 2021

QuickScan Goutum, Lykwei 3

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.073

Status

0.3 (concept)

Datum

03-05-2021

Opdrachtgever

RHO adviseurs
Druifstreek 72-C
8911LH Leeuwarden

Auteur

Gerben Krösschell

Controle

Remco Ploeg

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Krösschell, G.M., 2021. QuickScan Goutum, Lykwei 3; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.073 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Wetterwille 9
8401 GB Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	7
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	8
3.1	Vogels	8
3.2	Vleermuizen	10
3.3	Overige zoogdieren	11
3.4	Overige fauna	11
3.5	Vaatplanten	11
4	Effecten en gevolgen	12
4.1	Overzicht beschermde soorten	12
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	12
5	Mitigerende maatregelen	13
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	13
6	Conclusie	15
	Geraadpleegde bronnen	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van RHO adviseurs, verder “opdrachtgever” genoemd, heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan een perceel aan de Lykwei 3 te Goutum, gemeente Leeuwarden, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens een woning en bijgebouw te realiseren op deze locatie. De opdrachtgever heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. gevraagd een QuickScan uit te voeren op de geplande werkzaamheden om te onderzoeken of deze aanpassingen effect hebben op beschermde soorten of verblijfplaatsen in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 Globale ligging

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van de kern van Goutum. Het is gelegen aan de rand van bebouwd gebied met uitzicht op landerijen aan de oostzijde van het perceel. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich het crematorium Yardenhuis van Goutum. De globale ligging is te zien in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Locatie van het in deze QuickScan onderzochte plangebied (rood omlijnd). (Bron: ESRI)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het ‘Natuurnetwerk Nederland’ (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B

geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het projectvoornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3,5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Gerben Krösschell van JM ecologie b.v. op 21-04-2021. Het bezoek is uitgevoerd van 11:00 tot 11:30 uur, bij 9°C en 4 Bft, op een half bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en

kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

De locatie aan de Lykwei 3 betreft een weide met, ten tijde van het veldbezoek, een zode van gras en de algemene plantensoort speenkruid. Om de weide is aan de oost- en zuidzijde een volledige bomenrij aanwezig. Aan de noordzijde zijn enkele dunne bomen aanwezig. Buiten de bomenrij is aan de noord- en oostzijde een sloot gelegen. Aan de westzijde is struikgewas aanwezig met een lage dijk welke een scheiding vormt met het naastgelegen perceel.

Afbeelding 2.1. Locatie plangebied. (Bron achtergrond: ESRI)

Afbeelding 2.2. Plangebied vanuit oostzijde gezien.

Afbeelding 2.3. Sloot aan noordzijde plangebied.

Afbeelding 2.4. Sloot aan oostzijde plangebied.

Afbeelding 2.5. Plangebied vanuit westzijde gezien.

2.2 Ingreep

Op het plangebied zal een woning met bijgebouw gerealiseerd worden (afbeelding 2.6). De planning van de werkzaamheden is onbekend. Het is mogelijk dat de aanwezige bomenrijen aan de wegzijdes zullen worden uitgedund.

Afbeelding 2.6. Ontwerptekening (Bron: RHO adviseurs).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd

In de omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige bomen in een straal van 75 meter rondom het plangebied, de zogeheten verstoringszone, gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten van vogels zoals boomvalk, buizerd, havik, roek, ooievaar, ransuil, sperwer, wespendif en zwarte wouw. Er zijn twee nesten aangetroffen welke mogelijk gebruikt kunnen worden door bovengenoemde broedvogels. Echter waren beide nesten in gebruik. Eén nest was in gebruik door een zwarte kraai en het andere nest door een ekster. Beide soorten vallen onder categorie 5 soorten. Voor deze soorten geldt dat deze jaarrond beschermd zijn wanneer er een zwaarwegende reden voor is. Dit is hier niet het geval. Wel is het mogelijk dat deze nesten in volgende jaren in gebruik genomen worden door broedvogels met jaarrond beschermde nesten zoals ransuil. Naast boombewonende soorten is er gekeken naar de aanwezigheid van gebouw bewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Voor de soorten huismus en gierzwaluw zijn er binnen 75 meter mogelijkheden bij de naastgelegen woningen. Voor slechtvalk en kerkuil zijn geen broedmogelijkheden aanwezig. Voor grote gele kwikstaart ontbreekt tevens geschikt broedhabitat.

Algemene broedvogels

Binnen en rondom het plangebied kunnen diverse algemene broedvogels tot broeden komen, zoals spreeuw, meerkoet, waterhoen en ekster. Er zijn twee nesten aangetroffen in bomen van de algemene broedvogels; ekster en zwarte kraai. Er zijn daarnaast broedmogelijkheden voor watervogels in de oeverzones en watergangen en voor zangvogels in de aanwezige bomen en struiken. Verder gelden er voor de genoemde en mogelijk aanwezige categorie 5-soorten geen ecologisch zwaarwegende redenen die jaarrond bescherming rechtvaardigen. Wel gelden de algemene verbodsartikelen die voor alle broedvogels gelden.

Afbeelding 3.1. Nest zwarte kraai.

Afbeelding 3.2 Nest ekster.

Afbeelding 3.3. Locatie actieve nesten. Rechtsboven zwarte kraai, midden onder ekster.

Mogelijke consequenties van de ingreep op algemene broedvogels worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

De bomen in en binnen de verstoringszone van het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte boomholtes. Er zijn geen geschikte holtes gevonden in de bomen waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in de omgeving van het plangebied uitgesloten kan worden. Er zijn geen gebouwen aanwezig binnen het werkkerrein waardoor er geen gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig zullen zijn.

Vliegroutes en foerageergebieden

Er bevinden zich binnen de verstoringszone van het plangebied geschikte lijnvormige elementen en groenstructuren die kunnen dienen als een vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen. Echter zijn er in de omgeving zeker even geschikte lijnvormige elementen en groenstructuren aanwezig waardoor de aanwezigheid van functies niet als essentieel worden aangemerkt.

3.3 Overige zoogdieren

Binnen een straal van 2,5 kilometer tot het projectgebied zijn de afgelopen vijf jaar waarnemingen gedaan van twee beschermde, niet-vrijgestelde zoogdiersoorten; noordse woelmuis en otter.

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis is gebonden aan waterrijke milieus. De soort leeft in gebieden met een hoge vegetatie, zoals rietlanden, moerassen, extensief gebruikte weilanden en terreinen die periodiek overstromen (Zoogdierverseniging, z.d.). Bovengenoemd habitat ontbreekt binnen het plangebied waardoor de aanwezigheid van deze soort uitgesloten is.

Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust van allerlei soorten wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Ze leven in schoon en zoet water met voldoende voedsel (Zoogdierverseniging, z.d.). Naast het plangebied zijn sloten aanwezig maar dit is geen onderdeel van het leefgebied van de otter doordat de aansluiting met geschikt grootschalig leefgebied ontbreekt. Het betreffen kleine sloten binnen agrarisch/bebouwd gebied. De aanwezigheid van de otter binnen (de verstoringszone) van het plangebied is uitgesloten.

3.4 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten, zoals reptielen, amfibieën, vissen, insecten, kreeftachtigen en weekdieren, zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat.

3.5 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg.

Binnen 2,5 kilometer van het plangebied zijn twee beschermde plantensoorten bekend in de afgelopen 5 jaar. Dit betreft knolspirea en ruw parelzaad. Knolspirea betreft een niet wild exemplaar waardoor deze geen bescherming onder de Wet natuurbescherming geniet.

Ruw parelzaad

Het betreft een zeer zeldzame soort welke voornamelijk voorkomt in Zuid-Limburg. Echter is de soort aangetroffen in een tuin in Leeuwarden. De soort komt voor op zonnige, open plaatsen op matig vochtige, matig voedselrijke, basische en kalkrijke grond.

Het aanwezige habitat in het plangebied betreft voedselrijk grasland. De aanwezigheid van ruw parelzaad wordt op basis van het aanwezige habitat uitgesloten in het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw in naastgelegen bebouwing. Mogelijk in volgende jaren boombewonende soorten in de nu bezette vogelnesten van ekster en zwarte kraai.	3.1	Mogelijk
Algemene broedvogels	Ekster en zwarte kraai, diverse zangvogels in bomen en struiken en watervogels in oevers en watergangen.	3.1	Ja

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn mogelijk huismus- en gierzwaluwnesten aanwezig in de omliggende bebouwing welke binnen de verstoringszone van de werkzaamheden vallen. Deze nesten kunnen verstoord raken indien er verstorende werkzaamheden plaatsvinden zoals heiwerkzaamheden. Bij overige bouwwerkzaamheden is de verstoring uitgesloten vanwege de afstand, aanwezigheid van tussenliggende afschermdende elementen en de lage verstoringsgevoeligheid van deze aan menselijke omstandigheden aangepaste vogelsoorten.

Naast verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw is het mogelijk dat na het broedseizoen van 2021 het nest van de zwarte kraai en ekster in gebruik genomen kunnen worden door een boombewonende vogelsoort met een jaarrond beschermd nest. De vervolgstappen in hoofdstuk 5 dienen opgevolgd te worden.

Algemene broedvogels

Mogelijk komen diverse vogelsoorten tot broeden in en om het plangebied in de oeverzones, watergangen of bomen en struiken. Er zijn actieve nesten van ekster en zwarte kraai aanwezig binnen de verstoringszone van het plangebied. Het zwarte kraaiennest bevindt zich mogelijk in een boom welke verdwijnt met de werkzaamheden. Wanneer de werkzaamheden gedurende het broedseizoen plaatsvinden, worden het nest van de zwarte kraai en nesten van overige algemene broedvogels mogelijk verstoord of vernietigd. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming. De vervolgstappen in hoofdstuk 5 dienen opgevolgd te worden.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming Aanwezig		Vervolgactie
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw in naastgelegen bebouwing. Mogelijk in volgende jaren boombewonende soorten in de nu bezette vogelnesten van ekster en zwarte kraai.	3.1	Mogelijk	Mitigerende maatregelen
Algemene broedvogels	Ekster en zwarte kraai, diverse zangvogels in bomen en struiken en watervogels in oevers en watergangen.	3.1	Ja	Mitigerende maatregelen

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Jaarrond beschermde nesten

In de naastgelegen bebouwing zijn mogelijk nestplaatsen aanwezig van huismus en gierzwaluw. Er worden met de werkzaamheden geen nesten verwijderd of fysiek aangetast. Wel is het mogelijk dat er met de werkzaamheden verstoring van deze nestplaatsen optreedt. Door de tussenliggende afstand en de aanwezigheid van enkele bomen wordt de verstoring van reguliere bouwwerkzaamheden niet als verstorend aangeduid. Echter zijn werkzaamheden als heien van dusdanige verstoring dat dit niet uitgevoerd kan worden binnen het broedseizoen (maart t/m augustus).

Daarnaast zijn er nesten aanwezig van ekster en zwarte kraai binnen de verstoringszone van de werkzaamheden. Dit betreffen geen broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Echter kunnen deze nesten wel gebruikt worden door vogels met jaarrond beschermde nesten. Wanneer er gestart wordt buiten het broedseizoen en er met dezelfde omvang en intensiteit wordt doorgewerkt gedurende het broedseizoen van 2022 dan zal een broedvogel zich alleen vestigen als deze de mogelijke verstoring niet als verstorend ervaart. Mocht dit het geval zijn kan er gewoon doorgewerkt worden gedurende het broedseizoen. Is het niet duidelijk of er gestart kan worden voorafgaand aan het broedseizoen en vervolgens met dezelfde intensiteit doorgewerkt zal worden dan is het aan te raden deze nesten preventief te verwijderen na het broedseizoen van 2021 om te voorkomen dat deze in het broedseizoen van 2022 in gebruik worden genomen door een broedvogel met een jaarrond beschermd nest.

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Er zijn op dit moment actieve nesten aanwezig rondom het plangebied. De onderstaande mitigerende maatregelen zijn daarom geschreven op het broedseizoen van 2022 en later.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen (2022 en later):

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie (waaronder bijvoorbeeld rietkragen maar ook pitruspollen) is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals meerkoet, waterhoen en wilde eend, en voor rietvogels zoals blauwborst, rietzanger en rietgors.

Overige maatregelen zoals het kappen en verwijderen van bomen en struiken om de vestiging van algemene broedvogels in bomen en struiken te voorkomen zijn in dit geval niet relevant gezien er maar enkele bomen verwijderd zullen worden rondom het plangebied. Wel is het aan te raden deze kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen (2022 en later):

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

6 Conclusie

De opdrachtgever, RHO adviseurs, is voornemens een woning inclusief bijgebouw te realiseren op een leegstaand grasveld aan de Lykwei 3 te Goutum, gemeente Leeuwarden in de provincie Friesland.

Uit deze Quickscan blijkt dat er actieve nesten zijn van de algemene broedvogels zwarte kraai en ekster, rondom de locatie. Daarnaast zijn er voor overige algemene broedvogels mogelijkheden om te nestelen in de aanwezige bomen, struiken, oevers en watergangen.

Er zijn mogelijkheden voor huismussen en gierzwaluwen in de naastgelegen bebouwing welke binnen de verstoringszone van 75 meter vallen ten opzichte van de werkzaamheden. Normale bouwwerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd echter zullen verstorende werkzaamheden als heiwerkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden gedurende het broedseizoen (maart-augustus) van deze soorten.

Mocht er in 2022 binnen het broedseizoen gewerkt gaan worden dan is het aan te raden hier voor het broedseizoen de werkzaamheden op te starten en met gelijke verstoring voort te zetten gedurende het broedseizoen. Op deze manier zullen vogels die zich toch vestigen nabij de werkzaamheden niet dusdanig verstoord worden door de werkzaamheden waardoor werkzaamheden stopgezet moeten worden. Mocht het niet duidelijk zijn wanneer de werkzaamheden plaats gaan vinden dan is het aangeraden om de op dit moment actieve nesten van zwarte kraai en ekster preventief te verwijderen wanneer het broedseizoen voor deze soorten is afgelopen en de nesten niet meer in gebruik zijn. Deze nesten kunnen anders in volgende jaren in gebruik genomen worden door broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 23 april 2021.
- Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2017. Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Vleermuisprotocol 2021, Netwerk Groene Bureaus (NGB).
- Melis, J., 2012. Zoogdieratlas.nl Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Melis, J. & M. Koopmans, 2015. Fiskatlas Fryslân, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Friesland in de periode 1900 t/m 2014. Bornmeer, Gorredijk.
- Bos, F.G., M.A. Bosveld, D.G. Groenendijk, C.A.M. Van Swaay & I. Wynhoff, 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming (Nederlandse Fauna 7). Vlinderstichting, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- De Boer, E.P. et al, 2014. Libellenrijk Fryslân, mei ljochtsjende wjukken oer it wetter. Bureau FaunaX, Gorredijk.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.